

R. Metz, J. Schlick (wyd.), *Les groupes informels dans l'Église*, Strasbourg 1971 ss. 311.

Zjawisko grup nieformalnych w Kościele stało się przedmiotem interesującego sympozjum międzykonfesyjnego zorganizowanego w maju 1971 przez Uniwersytet Nauk Społecznych w Strasbourgu. Zgromadzone w niniejszym tomie materiały Kongresu dają bogaty obraz problemu, rozpatrując go z punktu widzenia kilku specjalności teologicznych i pozateologicznych.

Po socjologicznym studium zjawiska, następuje refleksja filozoficzna na temat relacji między grupą a osobą dokonana przez wybitnego personalistę M. Nédoncelle'a. G. Casalis zestawia pytania grup nieformalnych odnośnie aktualnych struktur Kościoła. Obszernie potraktowany został historyczny sondaż zagadnienia, choć jego zakres lokalny jest dość wąski: grupy nieformalne w pierwotnym Kościele, w Średniowieczu nad Renem, w XVI w. w Alzacji oraz w U.S.A. w w. XIX. W dalszym ciągu trzech teologów, przedstawicieli protestantyzmu, prawosławia i katolicyzmu, egzaminuje kwestię stosunku tych grup do Kościoła. R. Mehl z wydziału teologii protestanckiej w Strasbourgu jest zdania, że problemy stawiane przez nie zdradzają teologię o wątpliwej wartości. Teolog prawosławny, J. D. Zazoulias, widzi w nich czynnik mogący w pewnej mierze ułatwić odnowę chrześcijaństwa, ale odmawia im miana Kościołów. Warto przy tym zwrócić uwagę na głęboką eklezjologię Zazouliasa, w której akcent spoczywa na eschatologicznym i eucharystycznym wymiarze Kościoła. W eklezjologii Y. Congara natomiast istnieje miejsce dla grup nieformalnych. Wyraża opinię, że Kościół potrzebuje społeczności, które by relatywizowały jego formy historyczne; potrzebuje też działań o silnym akcencie życia braterskiego. Poddaje jednak krytyce te społeczności w miarę jak redukują zbytnio swoje istnienie do płaszczyzny horyzontalnej.

W podsumowaniu całości tomu, Congar dostrzega nieprecyzyjność określenia grup nieformalnych i podkreśla wysoką wartość spotkań Kościołów chrześcijańskich w celu wspólnego przedyskutowania problematyki dotyczącej całego chrześcijaństwa.